

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 31 του Ὀκτωβρίου 1904 | ΓΡΕΙΑ : Ὁδὸς Οἰκονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 120

ΟΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑΔΕΣ

Τώρα πού ξεθύμανε κάπως τὸ κακὸ, θὰ μπορέσουμε νὰ ποῦμε καὶ μεῖς δυὸ λόγια χωρὶς νὰ χαρακτηρίσουμε προδότες ἀπὸ τοὺς ἀρειμάνιους μνημοσυναδες.

Δὲν τὸ ἀρνηθήκαμε πῶς ὁ Παῦλος Μελάς ἔκαμε τὸ καθήκον του καὶ δὲν τὸ ἀρνούμαστε πῶς στὴ γῆ αὐτῇ, πού τὸ καθήκον τόσο συχνὰ ξεχνιέται, εἶναι ἥρωισμός νὰ κάνει κανένας τὸ καθήκον του. Μὰ δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀρνηθῇτε καὶ λόγου σας πῶς στὴν ἴδια χώρα, στὴ γῆ μας δᾶ, τὸ σοβαρὸ τόσο εὐκολὰ ξεγλυστράει στὸ γελοίο, καὶ πῶς εἶναι ἀρρώστεια μας νὰ θέλουμε κάθε ὥρα καὶ στιγμή νὰ φανερώσουμε στοὺς ὀχτροὺς μας τίς ἀδυναμίες μας.

Αὐτὸ ἔγινε καὶ μὲ τὸν ἥρωϊκὸ—δὲν τὸ ἀρνούμαστε—θάνατο τοῦ ἀξιωματικοῦ Μελά. Ἄμα μαθέφτηκε δῶ πῶς ἓνας ἀξιωματικός μας ἀφῆτε τὸ σπῆτι του καὶ τάγαθά του καὶ πῆγε, δίχως ρεκλάμες καὶ δίχως φασαρίες, νὰ σκοτωθῇ στὴ Μακεδονία, ὅλοι συγκινηθήκαμε. Μὲ τὸν θάνατό του, εἴπαμε, ξέπλυνε τότες Ρωμαίϊκες ἀμαρτίες καὶ μὲ τὸ αἷμα του ἁγίασε τὴ γῆ πού τὴν βρωμίσαμε τόσο, ὡς τώρα, μὲ τὰ λόγια μας καὶ μὲ τοὺς ταρταρινισμούς μας. Τὸ ἔθνος ἀνακουφίστηκε μὲ τὸ θάνατό του καὶ ἡ ἀνακούφιση αὐτῇ, ὅσο λιγώστιγμη κι ἂν ἦταν, ἔφτανε πάντα γιὰ μνημόσυνο τίμιου τοῦ ἥρωα.

Ἰσα μὲ δῶ τὸ πρᾶμα εἶναι καὶ μένει σοβαρό. Ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς ὅμως ἀρχίζει νὰ κατακυλάει μ' ὀρμὴ ἀκατάσχετη στὸ γελοίο. Ὁ Ρωμαίϊκος ἀβδηρητισμός ἀρχίζει νὰ ὀργιάζει καὶ ὁ θάνατος τοῦ λεβέντη ἀξιωματικοῦ ἀρχίζει νὰ πέφτει στ' ἀπλута χέρια τοῦ εὐκολοῦ πατριωτισμοῦ.

Τὸν εὐκολὸ αὐτὸ πατριωτισμὸ τὸν ἀντιπροσωπεύουν καὶ τὸν ἐκμεταλλεύονται περίφημα ὅλ' οἱ πατριωτικοὶ ρήτορες καὶ ὅλ' οἱ μνημοσυναδες—ἐκεῖνοι δηλ. πού θαρροῦνε πῶς ἅμα βγάλουνε ἓνα λόγο πατριωτικὸ καὶ ἅμα πᾶνε σ' ἓνα πατριωτικὸ μνημόσυνο ἔκαναν τὸ καθήκον τους καὶ δὲν ἔχουνε πιά καμιὰ ὑποχρέωση ἀπέναντι τῆς πατρίδας, ἀφοῦ δ,τι μποροῦσαν νὰ τῆς προσφέρουν τῆς τὸ προσέφεραν.

Περὶσσότερο δὲν ἀνοιγόμαστε. Ὅσοι δὲν

θέλουνε νὰ νοιώσουνε κείνο πού κρύβεται στὶς γραμμὲς αὐτές, ἂς μὴ τὸ νοιώσουνε ποτέ. Λίγο μᾶς νοιάζει. Ἄς συλλογιστοῦνε μονάχα καὶ αὐτοὶ, πῶς Βούλγαροι ἀξιωματικοὶ κάθε λίγο καὶ λιγάκι σκοτώνονται στὴ Μακεδονία καὶ ὅμως στὴ Σόφια δὲν ἔγιναν ποτὲ τὰ μασκα-ραλήκια πού γίνανε δῶ.

Φτάνει τόσο. Γιὰ νὰ κλείσουμε τάρβρο μας παραθέτουμε κατὶ πού ἀκούσαμε τὴν ἡμέρα τοῦ ἐπιμνημόσυνου πανζουρλισμοῦ καὶ πού τᾶφιερώνουμε στοὺς Ρωμιούς μνημοσυναδες.

Κάποιος εἶπε στὸν σύντροφό του, τὴ στιγμὴ πού ὁ κόσμος πατεῖς μὲ πατῶ σε ἔτρεχε στὴ Μητρόπολη γιὰ τὸ μνημόσυνο:

— Ἀντὶ νὰ πηγαίνουνε στὰ Μνημόσυνα, δὲν πηγαίνουνε στὴ Μακεδονία νὰ σκοτωθοῦνε καὶ αὐτοὶ σὰν τὸν Μελά;

Κι' ὁ ἄλλος, σὰ Ρωμιὸς βέρος πού δὲ χάνει τὴ φαρμακερὴ κοροϊδεῖα του καὶ στὶς κρισιμώτερες στιγμὲς, ἀπάντησε:

— Μ' ἂν πᾶμε, χριστιανέ μου, ὅλοι στὴ Μακεδονία καὶ σκοτωθοῦμε, ποιοὶ θὰ μένουνε πίσω νὰ μᾶς κάνουνε τὰ μνημόσυνα;...

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ὁ ρήγας βαρειαρωστέης
Κι' ὅπου κι' ἂν εἶν' πεθαίνει,
Κι' ὁ κόσμος κλαίει καὶ θρηνεῖ
Τὸ βασιλιά, πηγαίνει
Στὰ ξένα τὸ ρηγάπουλο.
Μισέει σ' ἄλλα μέρη
Τοῦ βασιλιά νὰ φέρη
Τάθανάτο νερό.

Κάμπους διαβαίνει, ποταμούς,
Βουνὰ ψηλὰ καὶ δάση,
Διαβαίνει καὶ μὴ λαγκαδιὰ,
Μὰ ἐκεῖ 'ταν ἄλλη πλάση,
Δέντρα τρανά, κι' ἀγράφελες
Ξάνοιγες μυρωμένες,
Δαφνοῦλες ἀνθισμένες
Στὶς ἀκροποταμίδες.

Ἡ θάλασσα ἦταν ἡσυχὴ,
Ἄν ἦταν μανιωμένη,
Κ' ἦταν βροσοῦλες, ρεματιές,
Καὶ πεῦκοι ἀντριωμένοι,
Ἐλάφια γοργοτρέχανε,
Κυμάτιζε ἡ μυρσίνα,
Στὴν ἀμμουδιὰ τὰ κρεῖνα
Σκορπισθάν εὐωδία.

Καὶ ὅλα ἦταν χαρούμενα
Καὶ τίποτα θλιμμένο,
Καὶ νόμιζες τὸ κάθε τι
Πῶς εἶναι μαγεμένο
Κι' ὅλων αὐτῶν βασίλισσα,
Κι' ἀφέντρα, μὴ ἀνεροῦσα
Ὡρια ξανθομαλλοῦσα,
Τοῦ δάσου ἡ ξωτική.

Κ' εἶχε τὴ γύμνια φορεσιά
Καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιά της
Στὴν πλάτη της ἐπέφτανε.
Στὸ γοργοπέρασμά της
Τὰ πόδια της τὰ δάλευκα
Φιλοῦσανε τὰ κρεῖνα,
Τῆς χάιδεθε ἡ μυρσίνα
Τὸ ρόδινο κορμί.

Τὸ κύμα τὴν ἐξήλεθε.
Τὴν ἔκραζε τάγερι,
Τάγιοκλήμα τὴν ἔθραινε
Μὲ τάνθια του καὶ ἡ φτέρη,
Τάνδονια τραγουδοῦσανε
Τὰ μύρια της τὰ κάλλη,
Κ' ἡ λίμνη τὴν ἀγκάλη
Ἄνοιγ' ἐρωτική.

Κ' ἐκεῖ πού γοργοδιάβαινε
Ὁ νιός, τὸν ἀγναντέει.
Κατὰρα ἡ ξάφνου ἡ Μάγισσα
Μὲ χεῖδια τὸν πλανέβει,
Στῆς ξωτικῆς τὴν ἀγκαλιὰ
Περνάει νύχτα καὶ μέρα,
Τὸν ἀρρωστο πατέρα
Δὲν τὸν θυμᾶται πιά.

Κι' ὅλοι ὁ πατέρας τὸ παιδί
Τοῦ κάκου περιμένει.
Νερό νὰ φέρη ἀθάνατο,
Πάλι καλὰ νὰ γένῃ,
Μονάχος καὶ τριδέρημος
Μὲ θλίψη ξεψυχάει,
Καὶ σ' ἄλλο τόπο πᾶει
Ὁ γέρω βασιλιάς.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑΚΙ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

Πάρισι, 2 τοῦ Σποριᾶ, 1904.

Φίλε μου Νουμά,

Πολὺ νόστιμα γραμματάκια σοῦ γράφει ἓνας «δάσκαλος» ἀπὸ τὴν Κρήτη, καὶ λυποῦμαι, ἀφοῦ βλέπω καὶ δὲ μὲ ξεχνᾷ στὰ γραμματάκια του, πού ἀκόμη δὲν πρόφτασα, ὅπως τὸ ποθοῦσα καὶ πάντα τὸ ποθῶ, νὰρχίσουμε μαζί του τίς κουδέντες. Σήμερὰ θὰποκριθῶ μὲ μιὰ σημειωσοῦλα μικρὴ στὴ